

Iecietības programma

Publicēts: 11.09.2020.

Kas ir Iecietības programma?

Iespēja uzņēmumam, kas ir vai bija iesaistīts kartelī, pirmajam brīvprātīgi iesniegt pierādījumus par šo pārkāpumu Konkurences padomei un saņemt pilnīgu atbrīvojumu no naudas soda, kā arī atbrīvojumu no lieguma piedalīties publiskajos iepirkumos ([Publisko iepirkumu likuma 42.panta pirmās daļas 6.punkts](#))

Iespēja uzņēmumam, kas nevar pretendēt uz pilnīgu atbrīvojumu no soda (piemēram, uzņēmums ir bijis pārkāpuma iniciators, Konkurences padome jau ir ierosinājusi izpēti lietu par konkrēto pārkāpumu vai par pārkāpumu pirmais ziņojis cits uzņēmums), sadarboties ar Konkurences padomi un saņemt naudas soda samazinājumu

*Iecietības programmas regulējums atrodams [Konkurences likuma 12.¹ pantā](#), savukārt detalizēti Iecietības programmas nosacījumi ietverti Ministru kabineta 2016.gada 29.marta noteikumos Nr.179 "[Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā un Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem](#)".

Kāpēc uzņēmumam tas nepieciešams?

Dalība kartelī jeb aizliegta horizontāla vienošanās ir īpaši smags Konkurences likuma pārkāpums, tāpēc par to paredzētais maksimālais soda apmērs ir 10 % no uzņēmuma iepriekšējā finanšu gada apgrozījuma. Līdz šim lielākais Konkurences padomes piemērotais naudas sods vienam uzņēmumam par dalību kartelī ir 5 833 692,96 eiro. Šāds pārkāpums uzņēmumam uz gadu liedz arī iespēju piedalīties publiskajos iepirkumos. Pirmais informējot Konkurences padomi par pārkāpumu, uzņēmums var izvairīties gan no ievērojama naudas soda, gan izslēgšanas no publiskajiem iepirkumiem.

Iecietības programmas pamatprincipi

Pārkāpumi, par kuriem iespējams ziņot leģitīmas programmas ietvaros, lai saņemtu atbrīvojumu no soda

Programmas ietvaros uzņēmumi var ziņot par savu dalību aizliegtā horizontālā vienošanās jeb kartelī. Aizliegtas ir konkurentu vienošanās par:

tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem

ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli

tirgu sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus

noteikumiem, kuri darījumu slēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu ar trešo personu padara atkarīgu no tā, vai šī trešā persona uzņemas saistības, kuru komerciālais lietojums neattiecas uz konkrēto darījumu

piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci

nevienādu noteikumu piemērošanu ekvivalentos darījumos ar trešajām personām, radot tām konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus

darbībām (bezdarbību), kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana kādā konkrētajā tirgū

Nosacījumi, lai saņemtu atbrīvojumu no soda

Uzņēmums pēc savas iniciatīvas pirmais iesniedzis Konkurences padomei pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda Konkurences padomes rīcībā pieteikuma iesniegšanas brīdī nav pietiekamu pierādījumu, uz kuriem pamatojoties varētu ierosināt lietu vai konstatēt pārkāpumu

Pēc pieteikuma iesniegšanas uzņēmums nekavējoties ir izbeidzis dalību kartelī, ja vien Konkurences padome nav noteikusi citādi

Uzņēmums nekavējoties ir sniedzis visus tam pieejamos pierādījumus un citas ziņas par faktiem un apstākļiem, kas ir saistīti ar karteli

Uzņēmums ir patiesi, aktīvi un nepārtraukti sadarbojies ar Konkurences padomi, sākot no pieteikuma iesniegšanas brīža līdz lēmuma pieņemšanai

Uzņēmums nav izpaužis pārējiem karteļa dalībniekiem vai citām personām faktu par pieteikuma iesniegšanu un sadarbību ar Konkurences padomi

Uzņēmums nav bijis karteļa ierosinātājs un tas nav veicis darbības, lai piespiestu citus uzņēmumus piedalīties kartelī

Iespēja „aizņemt pirmo vietu rindā” jeb pieteikums par pirmās kārtas numura piešķiršanu atbrīvojumam no naudas soda

Tā kā tikai pirmais iesniedzējs saņem pilnīgu atbrīvojumu no naudas soda un atbrīvojumu no lieguma piedalīties valsts iepirkumos, uzņēmumiem ir iespēja „aizņemt vietu rindā” un pilnu nepieciešamo informāciju iesniegt vēlāk. Attiecīgi pieteikums par pirmās kārtas numura piešķiršanu atbrīvojumam no naudas soda var nodrošināt iesniedzējam papildu laiku pilna pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda sagatavošanai un iesniegšanai Konkurences padomē tās noteiktajā termiņā

Papildus laiks nodrošina uzņēmumam iespēju pilnībā pabeigt iekšējo izmeklēšanu, lai savāktu visu informāciju un pierādījumus, kas vajadzīgi pieteikuma iesniegšanai, neuztraucoties, ka šajā laikā, kāds cits tā paša horizontālā karteļa dalībnieks var iesniegt pilnu pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda

Plašāka [informācija par pieteikuma iesniegšanas kārtību](#) un tajā ietveramo informāciju

Iesniedzēju identificējošu datu aizsardzība

Konkurences padome līdz lēmuma pieņemšanai par pārkāpuma konstatēšanu patur slepenībā datus, kas identificē karteļa dalībnieku, kas iesniedzis pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda vai pieteikumu par naudas soda samazinājumu. Dati var tikt izpausti tikai tiem procesa dalībniekiem, kas ir iesaistīti Konkurences padomes ierosinātajā lietā

Lēmumā par karteļa vienošanās aizlieguma pārkāpuma nekonstatēšanu un lietas izbeigšanu Konkurences padome neiekļauj ziņas par to tirgus dalībnieku identitāti, kas sadarbojās ar padomi

Pieteikšanās kārtība

Pieteikumam jābūt noformētam rakstiski un tas jāiesniedz personīgi Konkurences padomē padomes priekšsēdētājam vai tā pilnvarotai personai

Pirms pieteikuma iesniegšanas karteļa dalībnieks var anonīmi konsultēties ar Konkurences padomi par vispārīgiem leciecības programmas piemērošanas aspektiem

Pieteikumā jānorāda šāda informācija, ciktāl tā pieteikuma iesniedzējam ir zināma pieteikuma iesniegšanas brīdī:

- karteļa dalībnieki – to nosaukumi un juridiskās adreses
- karteļa apraksts – mērķi, darbības principi, konkrētās preces tirgi, tirgus apjomi, darbības ilgums un ģeogrāfiskā teritorija
- pieejamie pierādījumi par karteļa darbību

Pieteikumam jāpievieno rakstisks apliecinājums par to, ka uzņēmums un tā pieteikums atbilst visiem izvirzītajiem nosacījumiem, lai saņemtu atbrīvojumu no naudas soda. Līdzīgs apliecinājums jāiesniedz, arī piesakoties uz naudas soda samazinājumu (apliecinājumā ietveramā informācija noteikta [Ministru kabineta 29.03.2016. noteikumu Nr.179 31. punktā](#))

Konkurences padome pēc pieteikumu saņemšanas piecu darbdienu laikā rakstiski paziņo iesniedzējam par pieteikuma saņemšanu vai atteikumu to pieņemt (attiecīgi norādot atteikuma iemeslus). Atteikums nav šķērslis tā atkārtotai iesniegšanai padomē pēc trūkumu novēršanas

Plašāka informācija par [pieteikuma par pirmās kārtas numura piešķiršanu](#) atbrīvojumam no naudas soda iesniegšanas kārtību un tajā ietveramo informāciju

Pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkums

Kartēja dalībnieks, kas ir iesniedzis vai plāno iesniegt Eiropas Komisijā pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda par iespējamu Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumu, Konkurences padomei iesniedz pieteikuma kopsavilkumu par atbrīvojumu no naudas soda. [Papildu informācija](#)

Kāpēc valstij nepieciešama leciešanas programma

Kartēja vienošanās ir īpaši smags Konkurences likuma pārkāpums, kas ne vien kropļo konkurenci, bet arī kaitē patērētājiem, uz kuru rēķina, nepastāvot savstarpējai konkurencei, kartēja dalībnieki gūst papildu peļņu, paaugstinot cenas un ierobežojot piedāvājumu. Ilgtermiņā tiek zaudēta konkurētspēja un samazinās nodarbinātības iespējas. Šādas vienošanās ir ļoti grūti atklāt, jo tās tiek rūpīgi slēptas, tāpēc leciešanas programma dod iespēju vieglāk atklāt un novērst gan pārkāpumus, gan to izraisītās sekas.

Būtiska ir arī leciešanas programmas preventīvā daba – uzņēmumi var nevēlēties iesaistīties aizliegtās vienošanās, apzinoties, ka viņu sadarbības partneri var pirmie ziņot par pārkāpumu Konkurences padomei, saņemot atbrīvojumu no soda.

[Lēmumi saistībā ar leciešanas programmas ziņojumiem](#)

Infografiks par leciešanas programmu

leciešanas programmas vadlīnijas

<https://www.kp.gov.lv/lv/iecietas-programma>